

ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Ονοματεπώνυμο εκπαιδευομένου : Βασίλειος Μπαλάφας

Ονοματεπώνυμο εκπαιδεύτριας – συμβούλου : Παναγιώτα Αγγελίδου

Αύξων αριθμός γραπτής εργασίας :

3

Ημερομηνία αποστολής της εργασίας στην εκπαιδεύτρια σύμβουλο : 11 Μαρ. 2007

Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών

ΕΚεΠις

Γραπτή Εργασία ΙΙΙ

για τους εκπαιδευόμενους εκπαιδευτές θεωρητικής κατάρτισης

Εκπαιδευτής: Παναγιώτα Αγγελίδου (paggelidou@yahoo.gr)

Εκπαιδευόμενος: Βασίλειος Μπαλάφας (xwing@otenet.gr)

Μάρτιος 2007

Θέμα Α : « Πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η Μικροδιδασκαλία 20' »

Ερωτήσεις – Απαντήσεις :

1. Σε ποιο πρόγραμμα κατάρτισης εντάσσεται η Διδακτική σας Ενότητα, μέρος της οποίας αποτελεί η Μικροδιδασκαλία σας των 20' ;

Η διδακτική ενότητα, μέρος της οποίας θα αναλυθεί παρακάτω, μέσω της μικροδιδασκαλίας των 20', εντάσσεται στο πρόγραμμα κατάρτισης με τίτλο « Πρόγραμμα κατάρτισης σε βασικές δεξιότητες χρήσης ΤΠΕ » συνολικής διάρκειας 100 ωρών.

Στον ακόλουθο πίνακα εμφανίζεται η δομή του προγράμματος σε επίπεδο θεματικών ενότητων. Κάποιες από τις ενότητες, στην πλήρη μορφή της δομής, είναι χωρισμένες σε υποενότητες λόγω της ευρύτητας του αντικειμένου, όμως δεν είναι σκόπιμο να απεικονιστούν.

Ενότητα 1	Υποδοχή καταρτιζομένων – Έναρξη – Εισαγωγή – Ενημέρωση (1 ώρα)
Ενότητα 2	Εισαγωγή στους Υπολογιστές (8 ώρες)
Ενότητα 3	Λειτουργικά Συστήματα - Διαχείριση Αρχείων (15 ώρες)
Ενότητα 4	Επεξεργασία Κειμένου (18 ώρες)
Ενότητα 5	Υπολογιστικά Φύλλα (18 ώρες)
Ενότητα 6	Παρουσιάσεις ή Βάσεις Δεδομένων (18 ώρες)
Ενότητα 7	Εφαρμογές στο Διαδίκτυο (15 ώρες)
Ενότητα 8	Υγιεινή και Ασφάλεια στο Χώρο Εργασίας (2 ώρες)
Ενότητα 9	Προστασία του Περιβάλλοντος (1 ώρα)
Ενότητα 10	Εργασιακές σχέσεις και Βασικές αρχές λειτουργίας των επιχειρήσεων (2 ώρες)
Ενότητα 11	Αξιολογήσεις προγράμματος από τους καταρτιζόμενους (2 ώρες)
Ενότητα 12	Αυτοεκπαίδευση – Προετοιμασία για της Εξετάσεις Πιστοποίησης

Εικ. 1 Θεματικές ενότητες προγράμματος κατάρτισης

Όπως φαίνεται και στην παραπάνω εικόνα, τελικός στόχος του προγράμματος είναι η συμμετοχή των εκπαιδευομένων σε εξετάσεις πιστοποίησης, γεγονός που προϋποθέτει την εθελοντική μεν, εντασόμενη στο γενικό πλάνο δε, προσωπική ενασχόλησή τους και πρακτική άσκηση επί των διδαχθέντων αντικειμένων.

Το πρόγραμμα είναι ιδιαίτερα πλήρες και ελκυστικό για τους εκπαιδευόμενους καθώς καλύπτει μια ευρεία γκάμα δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες πλέον στην πλειοψηφία των επαγγελματικών δραστηριοτήτων τόσο στον ιδιωτικό, όσο και στο δημόσιο τομέα.

2. Σε ποιους απευθύνεται αυτό το πρόγραμμα ;

Το παραπάνω πρόγραμμα, απευθύνεται σε ενήλικες, ηλικίας από 20 έως 55 ετών, άνεργους και εργαζόμενους, απόφοιτους Α.Ε.Ι. ή Α.Τ.Ε.Ι. και ισότιμα εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής, χωρίς γνώσεις Πληροφορικής, ενώ μπορούν να γίνουν δεκτοί και απόφοιτοι σχολών Πληροφορικής.

Η πολυμορφία σε επίπεδο δεξιοτήτων αποσκοπεί στην πραγμάτωση του βασικού σκοπού του προγράμματος, που είναι η ανάδειξη της χρησιμότητας της Πληροφορικής σε κάθε μορφή επαγγελματικής δραστηριότητας και η ανάπτυξη δεξιοτήτων σχετικά με τη χρήση των Η/Υ και διαδεδομένου λογισμικού από τους συμμετέχοντες.

3. Ποιος είναι ο τίτλος της δικής σας Διδακτικής Ενότητας μέσα σε αυτό το πρόγραμμα και ποια η συνολική διάρκειά της ;

Οι διδακτικές ενότητες για τις οποίες ορίζομαι εκπαιδευτής είναι η *Εισαγωγή στους Υπολογιστές και τα Λειτουργικά Συστήματα - Διαχείριση Αρχείων*, δηλαδή δύο ενότητες συνολικής διάρκειας 23 ωρών.

Η διδακτική ενότητα στην οποία εντάσσεται η μικροδιδασκαλία που θα αναλυθεί αργότερα, είναι η Εισαγωγή στους Υπολογιστές, διάρκειας 8 ωρών, ενότητα καθοριστική και τροchioδεικτική για το υπόλοιπο πρόγραμμα, αφού είναι η πρώτη κατά σειρά ενότητα στην οποία οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να αποκτήσουν οικειότητα με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή σε επίπεδο υλικού, να συνειδητοποιήσουν τη μεγάλη χρησιμότητα των ΤΠΕ στην καθημερινότητά τους αλλά και σε επαγγελματικό επίπεδο και γενικά πρέπει να πραγματοποιηθεί μια καλή εκκίνηση για τη συνέχεια του προγράμματος, ώστε να κρατηθεί άσβεστο το ενδιαφέρον των εκπαιδευομένων και να αναδειχθεί ως κρίσιμη η ενεργός συμμετοχή τους στις διαδικασίες του προγράμματος.

Είναι προφανές λοιπόν ότι η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα δεν απαιτεί άριστες γνώσεις μόνο επί του γνωστικού αντικείμενου αλλά προϋποθέτει και μια ολοκληρωμένη προετοιμασία από την πλευρά του εκπαιδευτή, σε επίπεδο χρησιμοποίησης τεχνικών ενεργοποίησης του ενδιαφέροντος και γενικότερου ψυχολογικού χειρισμού των συμμετεχόντων.

4. Ποιες πληροφορίες θα αξιοποιήσετε και πώς θα τις επεξεργαστείτε προκειμένου να κάνετε το 1^ο βήμα σχεδιασμού αυτής της Διδακτικής Ενότητας ; Με ποιους θα συνεργαστείτε για αυτό το σκοπό ;

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, το πρώτο βήμα σχεδιασμού μιας διδακτικής ενότητας περιλαμβάνει τη μελέτη και αξιοποίηση των διαθέσιμων πληροφοριών, με στόχο των εντοπισμό των παραγόντων, οι οποίοι διαμορφώνουν το πλαίσιο ανάπτυξης των διδακτικών δραστηριοτήτων κατά τη διδασκαλία των μαθημάτων της διδακτικής ενότητας (Τόμος ΙΙΙ, Κεφ. 7, σ. 55).

Ο σημαντικότερος παράγοντας που πρέπει να εξεταστεί είναι το προφίλ της εκπαιδευόμενης ομάδας το οποίο μπορεί σε γενικές γραμμές να καθοριστεί από την ηλικιακή ζώνη των συμμετεχόντων, τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα που τίθενται από το πλαίσιο του προγράμματος και φυσικά το επίπεδο γνώσης επί του αντικειμένου το οποίο θα αποτελέσει το θέμα της διδακτικής ενότητας.

Αν το πρόγραμμα από το σχεδιασμό του θέτει κάποιες προϋποθέσεις για τη συμμετοχή των εκπαιδευομένων, τότε είναι εύκολο να εντοπιστούν αυτοί οι παράγοντες, όπως για το εν λόγω πρόγραμμα όπου καθορίζεται ότι οι συμμετέχοντες είναι πτυχιούχοι ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, πανεπιστημιακών και τεχνολογικών, με ένα εύρος ηλικίας από 20 έως 55, άνεργοι και εργαζόμενοι, χωρίς απαραίτητα να κατέχουν εκ των προτέρων γνώσεις Πληροφορικής.

Ήδη οι πληροφορίες αυτές είναι καθοριστικές για το σχεδιασμό της ενότητας, καθώς θέτουν τον πήχη στην προσέγγιση που πρέπει να κάνει ο εκπαιδευτής επί του αντικειμένου, την ορολογία που θα χρησιμοποιήσει, και το επίπεδο της διδασκαλίας του με δεδομένο ότι θα πρέπει να θεωρήσει ότι δεν προϋπάρχουν γνώσεις Πληροφορικής.

Προφανώς, η συμμετοχή στο πρόγραμμα και εκπαιδευομένων με γνώσεις Πληροφορικής, θέτει μια πρόκληση για τον εκπαιδευτή, ώστε να καταφέρει με τη διδασκαλία του και τις τεχνικές που θα χρησιμοποιήσει, να διατηρήσει ζωντανό το ενδιαφέρον τους και τη συνοχή της εκπαιδευόμενης ομάδας. Μια εξαιρετική τεχνική για αυτή την περίπτωση, είναι η δημιουργία δυάδων έμπειρου και άπειρου χρήστη (Τόμος ΙΙ, Εν. 9, σ. 135 - 136).

Στην περίπτωση που το πρόγραμμα δεν καθορίζει αυστηρές προϋποθέσεις σχετικά με τη συμμετοχή των εκπαιδευομένων, τότε ο εκπαιδευτής οφείλει να συνεργαστεί στενά τόσο με την προϊσταμένη αρχή του κέντρου όπου θα διεξαχθεί το πρόγραμμα, όσο και με την Γραμματεία ώστε να έχει πρόσβαση στα βιογραφικά σημειώματα των συμμετεχόντων, και να αντλήσει διάφορες πληροφορίες επί των εκπαιδευομένων από την προσωπική επαφή που έλαβε χώρα με τη συνέντευξη που προηγήθηκε της επιλογής υποψηφίων εκπαιδευομένων. Αρκετές φορές στα κέντρα που διεξάγονται τα προγράμματα, συμπληρώνονται σχετικά έντυπα που σκιαγραφούν το γενικό προφίλ των εκπαιδευομένων και που σκόπιμο είναι ο εκπαιδευτής να έχει υπόψη του προετοιμάζοντας τη διδακτική ενότητα.

Πέραν βέβαια του γεγονότος αν καθορίζονται ή όχι προϋποθέσεις από το πλαίσιο του προγράμματος, ο εκπαιδευτής οφείλει να έχει αгаστή συνεργασία με το διοικητικό προσωπικό των κέντρων εκπαίδευσης, συνεργασία που θα του εξασφαλίσει σημαντικές πληροφορίες και ομαλή διεξαγωγή γενικότερα των διδασκαλιών του.

Σε επόμενο στάδιο, ο εκπαιδευτής πρέπει να αναλογιστεί, να εξετάσει και να ξεκαθαρίσει το σκοπό για τον οποίο υλοποιείται το πρόγραμμα κατάρτισης και να αποκρυσταλλώσει το περιεχόμενο της διδακτικής ενότητας.

Συχνά οι εκπαιδευτές παρασυρμένοι από την ακαδημαϊκή διδασκαλία της Πληροφορικής χάνουν τον εκάστοτε στόχο και δεν αντιλαμβάνονται την έννοια της κατάρτισης. Η κατάρτιση σημαίνει, στην ουσία, παροχή πρακτικής γνώσης που θα είναι συγκεκριμένη και στοχευμένη, άμεσα αξιοποιήσιμη από τους εκπαιδευόμενους τόσο στην καθημερινή, όσο και στην επαγγελματική τους ζωή. Τα προγράμματα κατάρτισης Πληροφορικής, δεν έχουν σκοπό να δημιουργήσουν επιστήμονες, αλλά να αναπτύξουν δεξιότητες και να προάγουν τις ηλεκτρονικές ικανότητες των εκπαιδευόμενων.

Σε αυτή την κατεύθυνση πρέπει να κινείται και το περιεχόμενο της διδακτικής ενότητας. Ο εκπαιδευτής δεν καλείται να κάνει επίδειξη των γενικών γνώσεων του επί του αντικειμένου, ούτε να «βαρύνει» το εκπαιδευτικό περιεχόμενο με επιστημονικές θεωρίες και λεπτομέρειες που εν τέλει δεν ενδιαφέρουν τους εκπαιδευόμενους. Αυτό ισχύει ακόμα περισσότερο όταν η ομάδα αποτελείται από ενήλικες εργαζόμενους και άνεργους οι οποίοι προσδοκούν από ένα πρόγραμμα κατάρτισης να αποκτήσουν ουσιαστικές και πρακτικές γνώσεις που θα χρησιμοποιήσουν άμεσα. Ο εκπαιδευτής πρέπει πάντα βέβαια να είναι έτοιμος να απαντήσει σε ερωτήσεις που άπτονται μιας ακαδημαϊκής διδασκαλίας αλλά ακόμα και τότε οι απαντήσεις του πρέπει να είναι προσανατολισμένες στην εφαρμοσμένη Πληροφορική.

Τέλος, ειδικά για τις περιπτώσεις προγραμμάτων κατάρτισης στην Πληροφορική, σημαντικότεροι και νευραλγικοί παράγοντες, για την ομαλή διεξαγωγή και τελική επιτυχία της εκπαίδευσης, είναι τα διαθέσιμα εκπαιδευτικά μέσα, ο χώρος στον οποίο θα λάβει χώρα η εκπαίδευση, η ύπαρξη τεχνολογικού εξοπλισμού όπως ηλεκτρονικοί υπολογιστές αλλά και το εύρος διάρκειας της διδασκαλίας.

Επεκτείνοντας τους παραπάνω παράγοντες με τη σειρά που αναφέρθηκαν, ο εκπαιδευτής πρέπει να φροντίσει να έχει υπόψη του αν θα εργαστεί με ηλεκτρονικές διαφάνειες, αν υπάρχει διαθέσιμος κάποιος προτζέκτορας, αν θα πρέπει να συμβιβαστεί με ένα απλό διαφανοσκόπιο, ή ακόμη αν δεν είναι διαθέσιμα τέτοιου είδους μέσα. Κανέναν εκπαιδευόμενο δεν ενδιαφέρει το γεγονός ότι ο εκπαιδευτής είχε ετοιμάσει καταπληκτικές διαφάνειες στο PowerPoint που δυστυχώς δεν μπορεί να προβάλει επειδή το κέντρο κατάρτισης δεν διαθέτει προτζέκτορα. Συνεπώς, συνεργασία με τους υπευθύνους του κέντρου πριν το σχεδιασμό και την προετοιμασία της διδακτικής ενότητας ώστε να ξεκαθαριστούν οι διαθεσιμότητες εκπαιδευτικών μέσων και να αποφευχθούν δυσάρεστες εκπλήξεις, οι οποίες τελικά καταστρέφουν και το

όποιο καλό μαθησιακό κλίμα δημιουργείται. Ο εκπαιδευτής πρέπει να είναι πάντα σε θέση να ανταπεξέλθει ακόμη και σε αντιξοότητες και φυσικά αυτό προϋποθέτει άρτια προετοιμασία και εναλλακτικά σενάρια διδασκαλίας.

Επόμενο κομβικό σημείο, η αίθουσα διδασκαλίας, ο χώρος δηλαδή όπου θα γίνει η εκπαίδευση. Πρέπει να εξεταστεί εκ των προτέρων αν υπάρχουν διαθέσιμοι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και μάλιστα επαρκείς για το σύνολο της εκπαιδευόμενης ομάδας. Ακόμα σημαντικότερη είναι η εξασφάλιση ότι αυτοί οι Η/Υ είναι σε καλή κατάσταση και λειτουργούν σωστά. Δεν υπάρχει μεγαλύτερη απογοήτευση για έναν εκπαιδευόμενο να βλέπει τους συναδέλφους του να εργάζονται και να μαθαίνουν με τη χρήση Η/Υ και ο ίδιος, για τον οποιοδήποτε λόγο, να βρίσκεται μπροστά σε μια σβηστή οθόνη. Το τεχνικό προσωπικό του κέντρου πρέπει να είναι πάντα διαθέσιμο στον εκπαιδευτή και να έχει προετοιμάσει σωστά την αίθουσα Η/Υ για να μπορεί να γίνει σωστά το μάθημα χωρίς αναπάντεχες δυσλειτουργίες.

Η ίδια λογική ισχύει και σε επίπεδο ηλεκτρονικού υλικού, αν αυτό είναι απαραίτητο. Και πάλι ο εκπαιδευτής πρέπει να εξετάσει τις σχετικές διαθεσιμότητες, και εδώ χρειάζεται και το προσωπικό του μεράκι ώστε να φροντίσει να έχει ο ίδιος τα απαραίτητα υλικά που πιθανώς του χρειαστούν, όπως κομμάτια ενός Η/Υ, δισκέτες, CD-ROM ή οτιδήποτε άλλο θέλει να επιδείξει στους εκπαιδευόμενους. Δεν μπορεί για παράδειγμα ο εκπαιδευτής να έχει την απαίτηση σε κάθε κέντρο κατάρτισης να βρίσκει διαλυμένους Η/Υ για να αντλήσει κομμάτια προς επίδειξη. Θα πρέπει να τονιστεί όμως, ότι ο εκπαιδευτής βεβαίως οφείλει να εξασφαλίσει ο ίδιος κάποια υλικά για την εκπαίδευση που θα πραγματοποιήσει, σε καμία περίπτωση όμως δεν πρέπει να αναλάβει ο ίδιος την συντήρηση και την προετοιμασία του εργαστηρίου Η/Υ καθώς για κάτι τέτοιο μπορεί σαφώς να έχει τις ικανότητες, αλλά οι ευθύνες που προκύπτουν είναι πέρα από το σκοπό παρουσίας του και κινδυνεύει να σπαταλήσει χρήσιμες δυνάμεις και χρόνο.

Επιπροσθέτως, η διαμόρφωση της αίθουσας είναι κάτι που πρέπει να προσέξει ο εκπαιδευτής εκ των προτέρων. Οι σωστές αποστάσεις μεταξύ των Η/Υ, η καλή εργονομία των θέσεων εργασίας, η ομαλή προσβασιμότητα των εκπαιδευομένων στο προς επίδειξη υλικό και η εξασφάλιση του άριστου οπτικού πεδίου όλων των εκπαιδευομένων προς όλα τα εκπαιδευτικά μέσα που θα χρησιμοποιηθούν, είναι παράγοντες πολύ κρίσιμοι για την επιτυχία της διδακτικής ενότητας. Φυσικά, δεν υπάρχουν πάντα οι ιδανικές συνθήκες, όμως αξίζει έστω και μια ύστατη προσπάθεια και η σχετική επιμονή για την εξασφάλιση των παραπάνω. Δεν μπορούμε να γκρεμίσουμε μια αίθουσα, μπορούμε όμως να μετακινήσουμε τον πίνακα έτσι ώστε να βλέπει άριστα ο εκπαιδευόμενος στη γωνία της τελευταίας σειράς, που παλεύει να κρατήσει σημειώσεις επιδιδόμενος σε ασκήσεις ευλυγισίας της ενόργανης γυμναστικής.

Τέλος, καταλυτικό ρόλο παίζει το γενικό ωράριο της διδακτικής ενότητας και η διάρκειά της. Η σωστή κατανομή της ύλης επί του χρόνου αποτελεί στοιχείο για κάθε εκπαιδευτή, την ίδια ώρα που το αμείωτο ενδιαφέρον και η «φρεσκάδα» της εκπαιδευόμενης ομάδας συντελούν αποφασιστικά στην αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η τακτική του «περιηγηθείτε στο internet για τα

υπόλοιπα 20 λεπτά αφού τελειώσαμε νωρίτερα» προδίδει έλλειψη προετοιμασίας και μη σωστή εκτίμηση του χρόνου. Επιπλέον, το να ζητήσει κάποιος εκπαιδευτής, σε μεσημεριανές ώρες, να φτιαχτεί μια παρουσίαση στο PowerPoint για τις ευεργετικές συνέπειες του μεσημεριανού ύπνου είναι μάλλον ατυχής επιλογή θεματολογίας της άσκησης. Οι εκπαιδευόμενοι να μην έχουν τη διάθεση να θυσιάσουν κάποιες συνήθειες ή άλλες δραστηριότητες για να εκπαιδευτούν και να αποκτήσουν δεξιότητες, είναι όμως άνθρωποι και προσωπικότητες που περιμένουν από τον εκπαιδευτή να λάβει υπόψη τους και τη δική τους κόπωση ή τις ανάγκες τους. Ο εκπαιδευτής πρέπει να βρίσκει τρόπους και να εφαρμόζει τεχνικές ώστε να αποφορτίζει την ομάδα, να κρατά ζωντανό το ενδιαφέρον και να αναζωπυρώνει τη συμμετοχή όλων. Ένα μικρό διάλειμμα με την προβολή ενός ολιγόλεπτου, σχετικού με το εκπαιδευτικό αντικείμενο, βίντεο, ή με τη διεξαγωγή ενός ευχάριστου εκπαιδευτικού παιχνιδιού, μπορεί να ξεκουράσει την ομάδα σε περιπτώσεις διδασκαλίας πολλών συνεχόμενων ωρών.

Είναι προφανές ότι θα μπορούσαν να γραφούν ακόμα περισσότερα σχετικά μόνο και μόνο με το πρώτο βήμα σχεδιασμού της διδακτικής ενότητας, όπως προφανές είναι και ότι ο εκπαιδευτής δεν μπορεί πάντα να λάβει υπόψη του όλους τους σχετικούς παράγοντες. Η όσο το δυνατόν πληρέστερη όμως προετοιμασία στο επίπεδο του σχεδιασμού, εξασφαλίζει, εκ των προτέρων, μεγαλύτερη επιτυχία της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Εκείνο που είναι σίγουρα το πιο σημαντικό, είναι η αρμονική συνεργασία του εκπαιδευτή με το προσωπικό κάθε βαθμίδας του κέντρου κατάρτισης για την εξασφάλιση της ομαλής διεξαγωγής του προγράμματος και την παροχή αξιοποιήσιμων πληροφοριών σχετικά με την εκπαιδευόμενη ομάδα.

Δυστυχώς, πολλές φορές οι εκπαιδευτές αντιμετωπίζονται ως απλοί διευκολυντές ενός προγράμματος κατάρτισης, και οι υπεύθυνοι των κέντρων ως αυστηρή, διαχειριστική, προϋσταμένη αρχή, αποκομμένη από την διεξαγωγή του προγράμματος. Από αυτή την αντιμετώπιση, οι σίγουρα χαμένοι είναι οι εκπαιδευόμενοι και εν τέλει αποτυγχάνει ο τελικός στόχος της κατάρτισης. Η προσπάθεια ικανοποίησης των προαναφερθέντων παραγόντων είναι ηθικό χρέος και καθήκον των εμπλεκόμενων στην κατάρτιση και όχι άλλη μια στείρα διαδικασία που πρέπει να γίνει για να «βγει η δουλειά».

Ο εκπαιδευτής, ο επιστημονικός υπεύθυνος του προγράμματος, το προσωπικό του κέντρου κατάρτισης, οι εκπαιδευτές των υπόλοιπων διδακτικών ενότητων, οι εύστοχες επιλογές βιβλιογραφικών πηγών, οι ίδιοι οι εκπαιδευόμενοι και επιμέρους δεδομένα, αποτελούν τις μεταβλητές της εξίσωσης που θα δώσει το επιθυμητό αποτέλεσμα. Αν η εξίσωση λειτουργήσει σωστά και οι μεταβλητές πάρουν τις σωστές τιμές, τότε μαθηματικά θα οδηγηθούμε σε ισοδυναμία με την πλήρη επιτυχία της διδακτικής ενότητας αλλά και του συνολικού προγράμματος.

5. Ποιοι είναι οι στόχοι αυτής της Διδακτικής Ενότητας (σε επίπεδο γνώσεων – ικανοτήτων – στάσεων) ;

Οι στόχοι της διδακτικής ενότητας σε επίπεδο γνώσεων, ικανοτήτων και στάσεων συνοψίζονται στους ακόλουθους πίνακες.

Γνώσεις	✓ Να εξοικειωθούν με την έννοια της εφαρμοσμένης Πληροφορικής. ✓ Να αποσαφηνίσουν τις διαφορές και τη σχέση μεταξύ υλικού και λογισμικού. ✓ Να αναγνωρίζουν συσκευές και να κατανοούν το ρόλο και τη λειτουργία τους. ✓ Να πληροφορηθούν για τη χρησιμότητα των δικτύων επικοινωνίας και πληροφοριών. ✓ Να αντιληφθούν τη χρησιμότητα των ΤΠΕ στην καθημερινή ζωή και να μάθουν να τις χρησιμοποιούν. ✓ Να γνωρίζουν τους κινδύνους σχετικά με την ασφάλεια των πληροφοριών, να ενημερωθούν για τη σχετική νομοθεσία και να είναι σε θέση στοιχειωδώς να πάρουν μέτρα για την προστασία των πληροφοριών τους.
----------------	---

Πιν. 1 Εκπαιδευτικοί στόχοι σε επίπεδο γνώσεων

Δεξιότητες

- ✓ Να είναι σε θέση να ενεργοποιήσουν και να χρησιμοποιήσουν έναν Η/Υ.
- ✓ Να μπορούν να ταξινομήσουν τις συσκευές σύμφωνα με τη λειτουργία τους και να διαμορφώνουν έναν Η/Υ σύμφωνα με τις ανάγκες τους.
- ✓ Να είναι σε θέση να επιλέγουν το κατάλληλο λογισμικό σύμφωνα με το αντικείμενο επεξεργασίας ή δημιουργίας.
- ✓ Να αξιολογούν τη χρήση των ΤΠΕ και να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τις υπηρεσίες που είναι αξιοποιήσιμες για τις δραστηριότητές τους.
- ✓ Να είναι σε θέση να οργανώσουν τις πληροφορίες τους και να μπορούν να τις προστατεύσουν.
- ✓ Να είναι σε θέση να διαφοροποιούν το ελεύθερο λογισμικό από το προστατευμένο και να είναι συμβατοί με τη νομοθεσία πνευματικών δικαιωμάτων.

Πιν. 2 Εκπαιδευτικοί στόχοι σε επίπεδο δεξιοτήτων

Στάσεις

- ✓ Να απομυθοποιήσουν το εσωτερικό του Η/Υ και να αρθούν οι φόβοι σχετικά με την πρόσβασή τους σε αυτό.
- ✓ Να έχουν τη συναίσθηση του τι ακριβώς χρησιμοποιούν και για ποιο σκοπό σε σχέση με το υλικό και το λογισμικό.
- ✓ Να προσανατολιστούν στη χρήση ΤΠΕ για εξοικονόμηση χρόνου, να εξοικειωθούν με τις ΤΠΕ και να αναγνωρίζουν την αξία τους και τις ευκολίες που προσφέρουν.
- ✓ Να ενθαρρυνθούν να χρησιμοποιούν τις εφαρμογές των Η/Υ στην καθημερινότητά τους.
- ✓ Να σέβονται το πνευματικό έργο εκείνων που δημιουργούν τις εφαρμογές και να αποτραπούν ως προς τη χρήση παράνομου λογισμικού.
- ✓ Να αισθάνονται ασφαλής ως προς την ασφάλεια των πληροφοριών τους και να υιοθετήσουν τα πρότυπα και τις πρακτικές προστασίας τους.

Πιν. 3 Εκπαιδευτικοί στόχοι σε επίπεδο στάσεων

6. Ποια είναι τα βασικά θέματα (υποενότητες) αυτής της Διδακτικής Ενότητας ;

Τα βασικά θέματα της Διδακτικής Ενότητας που εξετάζουμε απεικονίζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Θέματα (υποενότητες)	Διδακτικές ώρες (κατά προσέγγιση)
1. Εισαγωγή - Το υλικό μέρος (Hardware) ενός Η/Υ	3 ώρες
2. Το λογισμικό (Software) ενός Η/Υ	1 ώρα
3. Τα δίκτυα πληροφοριών και επικοινωνιών	1 ώρα
4. Η χρήση της Πληροφορικής στην καθημερινή ζωή	1 ώρα
5. Προστασία και ασφάλεια των πληροφοριών	1 ώρα
6. Πνευματικά δικαιώματα και νομοθεσία σε λογισμικό και αρχεία	1 ώρα

Εικ. 2 Υποενότητες της Διδακτικής Ενότητας «Εισαγωγή στους Η/Υ»

Η συνολική διάρκεια της διδακτικής ενότητας είναι 8 ώρες και όπως φαίνεται και από τον πίνακα ο σχεδιασμός είναι ιδιαίτερα φιλόδοξος, αναφερόμενοι στη σχέση ύλης – χρόνου. Ο εκπαιδευτής πρέπει να είναι άριστα προετοιμασμένος και να εκμεταλλευτεί στο έπακρο το διαθέσιμο χρόνο, χωρίς να «εξοντώσει» όμως εκπαιδευτικά την ομάδα. Για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο, πρέπει να επιστρατευτούν εκπαιδευτικές τεχνικές που διεγείρουν το ενδιαφέρον, κρατούν ζωντανή τη συμμετοχή και διατηρούν την μαθησιακή δυναμική της ομάδας.

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτών του ΕΚΕΠΙς και η σχετική βιβλιογραφία που μελετήσαμε κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, μας εξόπλισαν με πλήθος τεχνικών και καλών πρακτικών που συμβάλουν καθοριστικά στην επιτυχή έκβαση της διδασκαλίας.

7. Τι θα ενδιαφερόσασταν να αυτοαξιολογήσετε από το εκπαιδευτικό σας έργο σε αυτή τη Διδακτική Ενότητα ;

Το κυριότερο στοιχείο που θα με ενδιέφερε να εξετάσω και να αξιολογήσω από μια διδακτική ενότητα εισαγωγικής φύσεως που θέτει τα θεμέλια της συνέχειας, είναι η επίτευξη του κεντρικού στόχου της. Κατά πόσο δηλαδή ο εκπαιδευτής πέτυχε το να μεταδώσει τις γνώσεις που έπρεπε στους εκπαιδευόμενους, τους έφερε στο επιθυμητό επίπεδο εξοικείωσης με τους Η/Υ και ανέπτυξε τις στοιχειώδεις δεξιότητές τους όπως το να είναι σε θέση να διακρίνουν τα εσωτερικά και εξωτερικά μέρη ενός Η/Υ.

Επεκτείνοντας τα σημεία αξιολόγησης, επί του προκειμένου, μιλάμε για μια γενικότερη αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των προκαθορισμένων στόχων, αξιολόγηση που εν τέλει αποτελεί και την αποτίμηση ολόκληρου του σχεδιασμού της διδακτικής ενότητας. Αυτό είναι ένα κρίσιμο σημείο, καθώς πρέπει να τονιστεί ότι όσες εκπαιδευτικές τεχνικές και αν γνωρίζει ο εκπαιδευτής και προσδοκά να εφαρμόσει, αν ο σχεδιασμός και το επί της ουσίας πλάνο της διαδικασίας είναι άνευ συγκροτημένου περιεχομένου, τότε εκ των προτέρων η εκπαιδευτική προσπάθεια είναι ανεπιτυχής.

Συνεπώς η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας, επεκτείνεται ακόμη και στην ορθή χρήση εκπαιδευτικών μέσων, στη σωστή επιλογή εκπαιδευτικών τεχνικών, αλλά και στην ίδια αυτή καθαυτή την παρουσία του εκπαιδευτή, δηλαδή στην επικοινωνία του με την εκπαιδευόμενη ομάδα, στον τρόπο χειρισμού των εκπαιδευομένων, στη χρήση του προφορικού λόγου και τη γενικότερη υπόστασή του σαν χαρακτήρα μέσα στην όλη διαδικασία. Παραποιώντας ένα αρχαίο γνωμικό, *ο καλός εκπαιδευτής δεν φτάνει μόνο να είναι καλός εκπαιδευτής αλλά και να φαίνεται*. Άλλωστε όλα τα παραπάνω στοιχεία, συντελούν αποφασιστικά στην ικανότητα του εκπαιδευτή να διατυπώνει με σαφήνεια και με τρόπο κατανοητό τα θέματα που πραγματεύεται, ώστε να μπορέσει να τα μεταδώσει στους εκπαιδευόμενους.

Τέλος, σημαντική θεωρώ την αξιολόγηση της σχέσης και της ανθρώπινης επαφής που δημιουργεί ο εκπαιδευτής με τους εκπαιδευόμενους. Η σχέση αυτή είναι δύσκολο να επιτευχθεί με τους σωστούς εκπαιδευτικούς όρους και συνοψίζεται με όρους αμοιβαίου σεβασμού που καταλήγει σε μια κοινή προσπάθεια για την επίτευξη του επιθυμητού αποτελέσματος. Αποτελεί δε, τον κινητήριο μοχλό για τη διατήρηση του ενδιαφέροντος των εκπαιδευομένων και για την ενεργή συμμετοχή τους σε όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Είναι σαφώς καθοριστική η διαδικασία της αξιολόγησης και δεν πρέπει να γίνει αυτοσκοπός η συλλογή θετικών κρίσεων. Η αξιολόγηση αποτελεί ιδανική πηγή ανατροφοδότησης και διαρκούς βελτίωσης του εκπαιδευτή (Piveteau J., 1999, σ. 132). Ο τελικός της στόχος είναι ουσιώδης και δεν έχει την έννοια της στείρας βαθμολόγησης για έναν εκπαιδευτή. Αν ο εκπαιδευτής καταφέρνει μέσω της αξιολόγησης, να αποδίδει καλύτερα σε κάθε κύκλο της εκπαιδευτικής του δραστηριότητας, από έναν προηγούμενο, τότε η

διαδικασία της αξιολόγησης είναι επιτυχημένη και θεμιτή. Αυτός πρέπει να είναι ο στόχος της και ακριβώς έτσι μετουσιώνεται σε ένα σημαντικό εκπαιδευτικό εργαλείο (Rogers A., 1999, σ. 305-307).

8. Ποιες τεχνικές αξιολόγησης θα χρησιμοποιούσατε προκειμένου να αυτοαξιολογήσετε το έργο σας σε αυτή τη Διδακτική Ενότητα ;

Η βιβλιογραφία, ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση, είναι πλούσια σε διάφορες τεχνικές αξιολόγησης και πλέον οι σύγχρονες επιστήμες έχουν αναπτύξει και πολύπλοκα αλλά αποτελεσματικά εργαλεία στο πεδίο της αξιολόγησης. Στο εξωτερικό, εδώ και μερικά χρόνια, αναπτύσσεται και ενισχύεται η αυτοαξιολόγηση ως βασικό μέσο βελτίωσης και κορυφαία πανεπιστήμια εκδίδουν τυποποιημένες φόρμες αξιολόγησης (<http://www.kyae.ky.gov/educators/selfeval.htm>).

Μελετώντας τις τεχνικές που αναφέρονται στον τόμο ΙΙΙ του εκπαιδευτικού υλικού για τους εκπαιδευτές, του ΕΚΕΠΙς, θα χρησιμοποιούσα οπωσδήποτε την τεχνική του ερωτηματολογίου τόσο κλειστών όσο και ανοιχτών ερωτήσεων. Το πρώτο είναι πιο εύκολο και λιγότερο χρονοβόρο να το επεξεργαστεί κανείς, το δεύτερο όμως μπορεί να φανεί λίγο πιο χρήσιμο καθώς επιτρέπει την ελεύθερη έκφραση θέσεων και απόψεων και μπορεί να αναδείξει κάποιον τομέα αξιολόγησης που δεν είχε εντοπίσει ο συντάκτης του κλειστού ερωτηματολογίου. Ένας συνδυασμός, πιστεύω, θα ήταν ιδανικός και θα χρησιμοποιούσα το ερωτηματολόγιο στο μέσο και στο τέλος της διδακτικής ενότητας.

Η χρήση του ερωτηματολογίου στο μέσο της διδακτικής ενότητας έχει το σκοπό να καταγράψει μια πρώιμη εικόνα αξιολόγησης, βοηθώντας όσο είναι δυνατό στην άμεση βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας και να εισάγει και τους εκπαιδευόμενους στη λογική της αξιολόγησης του εκπαιδευτή. Πέρα από όλα τα άλλα είναι και ένα δείγμα του σεβασμού του εκπαιδευτή προς τον εκπαιδευόμενο, σεβασμός που χτίζει ένα γόνιμο μαθησιακό κλίμα. Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων είναι προφανές ότι πρέπει να είναι ανώνυμη και να αποτελεί ξεκάθαρο μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας και όχι μια εμβόλιμη, διαδικασία που πρέπει απλώς και μόνο να γίνει επειδή περιγράφεται στις καλές πρακτικές της εκπαίδευσης.

Ιδιαίτερα ελκυστικές και ενδιαφέρουσες είναι και οι τεχνικές του *ημερολογίου των εκπαιδευτικών συναντήσεων* αλλά και εκείνες της *άντλησης πληροφοριών από τα επιτεύγματα των εκπαιδευομένων*.

Η πρώτη κατηγορία συμβάλλει καθοριστικά στην ψύχραιμη και νηφάλια αξιολόγηση της διαδικασίας, καθώς παρατηρήσεις και εντυπώσεις από μια εκπαιδευτική διαδικασία μπορούν να αξιολογηθούν με μια βαθύτερη ματιά μετά τη λήξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας και να συμβάλουν στην ενσωμάτωση βελτιωμένων στοιχείων για την επόμενη διαδικασία.

Η δεύτερη κατηγορία, που απαιτεί την ύπαρξη αρχείου των δραστηριοτήτων των εκπαιδευομένων, είναι προφανές ότι μπορεί να αποτελέσει μια τεχνική γενικής αξιολόγησης ενός εκπαιδευτικού προγράμματος. Στο επίπεδο όμως της αυτοαξιολόγησης, προσφέρει στον εκπαιδευτή μια πολύ σημαντική

και χρήσιμη πληροφορία που είναι ο βαθμός εμπέδωσης του αντικειμένου που διδάσκεται από τον εκπαιδευτή. Το αποτέλεσμα είναι ικανοποίηση για τον εκπαιδευτή αν διαπιστώσει ότι όσα ειπώθηκαν στις εκπαιδευτικές συναντήσεις εφαρμόστηκαν για παράδειγμα στις εργασίες των εκπαιδευομένων, ενώ αν συμβαίνει το αντίθετο, τότε ο εκπαιδευτής έχει μια χειροπιαστή απόδειξη ότι πρέπει να αναθεωρήσει το σχεδιασμό του και να βελτιώσει τη μεταδοτικότητα του.

9. Η 20λεπτη Μικροδιδασκαλία σας σε ποια από τις παραπάνω υποενότητες εντάσσεται ;

Η 20λεπτη μικροδιδασκαλία που θα αναλυθεί διεξοδικά στο Θέμα Β της παρούσας εργασίας, εντάσσεται στην υποενότητα «Εισαγωγή - Το υλικό μέρος (Hardware) ενός Η/Υ» προσφέροντας μια εμπεριστατωμένη παρουσίαση και μελέτη του εσωτερικού του «κουτιού» ενός Η/Υ και των περιφερειακών μερών ενώ περιλαμβάνει και ένα μέρος σχετικά με την χρησιμότητα των ΤΠΕ στην καθημερινότητά μας, με σκοπό να δώσει τα ερεθίσματα στους εκπαιδευόμενους για τις επερχόμενες υποενότητες αλλά και να συνδέσει τη διδακτική ώρα με το γενικότερο πλαίσιο της διδακτικής ενότητας που είναι η «Εισαγωγή στους Η/Υ».

Άλλωστε όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενο ερώτημα, το πρόγραμμα που εξετάζουμε είναι ιδιαίτερα απαιτητικό και πολυσχιδές με συνέπεια να είναι αναγκαίος ο δυνατός ρυθμός, απαραίτητες οι συνδέσεις με όσα έχουν ήδη αναφερθεί και εκείνα που θα ειπωθούν στο μέλλον, αλλά και επιτακτική η διατήρηση του ενδιαφέροντος και της ενεργού συμμετοχής των εκπαιδευομένων. Η κορύφωση άλλωστε της συμμετοχής επέρχεται με την άμεση επαφή και διαδραστικότητα των εκπαιδευόμενων με το υλικό του Η/Υ.

10. Περιγράψτε σύντομα το περιεχόμενο και τις εκπαιδευτικές τεχνικές που χαρακτηρίζουν τη διδακτική ώρα (45') που προηγείται της Μικροδιδασκαλίας σας και που θεωρείται ότι εκπαιδευτής σε αυτήν ήσασταν πάλλι εσείς.

Η διδακτική ώρα που προηγείται της μικροδιδασκαλίας είναι αφιερωμένη στην υποδοχή των εκπαιδευομένων στο Πρόγραμμα κατάρτισης, στην ενημέρωσή τους επί των διαδικαστικών θεμάτων, σε μια γενική παρουσίαση του προγράμματος και στη γνωριμία των μελών της εκπαιδευόμενης ομάδας.

Μετά τις σχετικές εισηγήσεις που γίνονται από τον υπεύθυνο του Κ.Ε.Κ., ουσιαστικά σε αυτή την ώρα ο εκπαιδευτής καλείται να εφαρμόσει τις διαδικασίες της εναρκτήριας συνάντησης. Ουσιαστικά σε αυτή την ώρα θα συναφθεί το εκπαιδευτικό συμβόλαιο με κύρια αντικείμενα την ανάπτυξη του ομαδικού πνεύματος και του καθορισμού του γενικότερου στόχου του προγράμματος κατάρτισης.

Μετά από μια πολύ σύντομη εισήγηση από πλευράς του εκπαιδευτή όπου εντάσσεται η αυτοπαρουσίασή του, ακολουθεί η εφαρμογή της εκπαιδευτικής τεχνικής των συνεντεύξεων με το χωρισμό

των εκπαιδευόμενων σε δυνάδες και την παρουσίαση του ενός μέλους κάθε δυνάδας από το άλλο στην υπόλοιπη ομάδα, σύμφωνα με τους άξονες που τίθενται από την εν λόγω τεχνική (Τόμος Ι, Κεφ. 4, σ. 129-130).

Ακολουθεί μια σύντομη συζήτηση για το πρόγραμμα και διαμορφώνονται οι όροι και οι γενικές αρχές για την ομαλή διεξαγωγή του προγράμματος (Τόμος Ι, Κεφ. 4, σ. 135-136).

Η συγκεκριμένη διδακτική ώρα, αν και εισαγωγική και από πολλούς θεωρούμενη περιττή, είναι πολύ σημαντική και καθοριστική για την εξέλιξη ουσιαστικά όλου του προγράμματος. Ο εκπαιδευτής πρέπει να είναι ιδιαίτερα προετοιμασμένος και υπομονετικός, προσεκτικός στις αναφορές του για τον εαυτό του για να μην αγγίξει τα όρια του ναρκισσισμού και εξόχως διπλωματικός και συγκαταβατικός ως προς αυτά που θα ακούσει από τους εκπαιδευόμενους. Είναι σημαντικό ο εκπαιδευτής να μην επιβάλλει τίποτα αλλά με τον τρόπο του να οδηγήσει την ομάδα σε όσα επιθυμεί να γίνουν για να είναι αποτελεσματική η διδασκαλία του. Ο αμοιβαίος σεβασμός και οι αμοιβαίες υποχωρήσεις οδηγούν σε ένα πραγματικά γόνιμο και εποικοδομητικό μαθησιακό κλίμα που αποτελεί το θεμέλιο λίθο για κάθε εκπαιδευτική διαδικασία.

11. Περιγράψτε σύντομα το περιεχόμενο και τις εκπαιδευτικές τεχνικές που ακολουθούν στα 25 λεπτά που έπονται της Μικροδιδασκαλίας σας, μέχρι να ολοκληρωθεί η 45λεπτη διδακτική ώρα στην οποία αυτή εντάσσεται.

Μετά την ολοκλήρωση της μικροδιδασκαλίας των 20 λεπτών, για περίπου 20 λεπτά ακολουθεί πρακτική εφαρμογή των όσων ειπώθηκαν.

Με το δεδομένο ότι κατά τη διάρκεια της μικροδιδασκαλίας έγινε επίδειξη του υλικού του εσωτερικού του «κουτιού» του Η/Υ και της συναρμολόγησής του, με τη συμμετοχή των εκπαιδευομένων, είναι σκόπιμο να ακολουθήσει ένα είδος εξατομικευμένης πρακτικής εφαρμογής.

Δεν είναι όμως δυνατόν να υπάρχουν τόσοι Η/Υ αποσυναρμολογημένοι, όσος ο αριθμός των εκπαιδευομένων. Εδώ ακριβώς τη λύση έρχεται να μας τη δώσει το εκπαιδευτικό λογισμικό. Η χρησιμοποίηση εκπαιδευτικού λογισμικού είναι μια εξαιρετική περίπτωση καθώς πέρα από την ιδανική προσαρμογή του στις ανάγκες της εκάστοτε διδασκαλίας, μπορεί να επαναληφθεί πολλές φορές με διαφορετικά σενάρια, είναι διαδραστικό και δεν επιφέρει κανέναν κίνδυνο στην φυσική ακεραιότητα ενός εργαστηρίου Η/Υ. Ένα εικονικό εργαστήριο συναρμολόγησης ενός συστήματος Η/Υ αποτελεί ιδανικό συνεργάτη για οποιονδήποτε εκπαιδευτή Πληροφορικής. Πέρα από την πρακτικότητά του, το εκπαιδευτικό λογισμικό είναι και μια καταπληκτική μέθοδος για την επαφή και την εξοικείωση των εκπαιδευομένων με τις δυνατότητες ενός Η/Υ.

Αυτά ακριβώς τα χαρακτηριστικά συγκεντρώνει το εκπαιδευτικό λογισμικό Δ.Ε.Λ.Υ.Σ., γνωστό από τη χρησιμοποίησή του σε σχολεία της ελληνικής επικράτειας, σχεδιασμένο και υλοποιημένο από τους

πλέον έγκυρους φορείς όπως το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών (Ι.Τ.Υ.), το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας και άλλους, στα πλαίσια του προγράμματος Ναυσικά για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Οι εκπαιδευόμενοι μέσω του προγράμματος, στο εικονικό εργαστήριο, θα συνεργαστούν μεταξύ τους και με τη βοήθεια του εκπαιδευτή, όπου αυτή απαιτείται, θα επιχειρήσουν να συναρμολογήσουν και να θέσουν σε λειτουργία ένα πλήρες σύστημα Η/Υ με τις περιφερειακές του συσκευές. Η επίτευξη του στόχου και εν τέλει η λειτουργία του εικονικού Η/Υ θα δημιουργήσει ευχάριστο κλίμα στην εκπαιδευόμενη ομάδα που θα διαπιστώσει ότι πράγματι η εκπαιδευτική διαδικασία είχε ένα «χειροπιαστό» αποτέλεσμα. Ο έπαινος από την πλευρά του εκπαιδευτή οδηγεί στη θεμελίωση ενός πραγματικά εποικοδομητικού, γόνιμου και ευχάριστου μαθησιακού κλίματος.

Στις εικόνες που ακολουθούν απεικονίζονται η εισαγωγική οθόνη του Δ.Ε.Λ.Υ.Σ. και δύο περιπτώσεις χρήσεις του εικονικού εργαστηρίου.

Εικ. 3 Επιλογές εφαρμογής Δ.Ε.Λ.Υ.Σ.

Εικ. 4 Οθόνη εικονικού εργαστηρίου 1

Εικ. 5 Οθόνη εικονικού εργαστηρίου 2

Η διδακτική ώρα ολοκληρώνεται με μια σύντομη ανακεφαλαίωση του εκπαιδευτή για όσα απέτελεσαν αντικείμενο της διδασκαλίας των 45 λεπτών και μια προπαρασκευαστική θεματική αναφορά στο περιεχόμενο της επόμενης εκπαιδευτικής συνάντησης ή διδακτικής ώρας.

Κάποια λεπτά που απομένουν, ο εκπαιδευτής μπορεί να τα διαθέσει σε πιθανές ερωτήσεις των εκπαιδευομένων.

Θέμα Β : « Σχέδιο παρουσίασης μικροδιδασκαλίας 20' »

Τίτλος Μικροδιδασκαλίας : « Ο Η/Υ στην καθημερινότητά μας και ο μαγικός εσωτερικός του κόσμος »

Εκπαιδευτικοί στόχοι Μικροδιδασκαλίας :

Γνώσεις :

- ✓ Να αντιληφθούν τη χρησιμότητα των ΤΠΕ στην καθημερινή ζωή.
- ✓ Να προσδιορίζουν το τι είναι υλικό (hardware) ενός Η/Υ.
- ✓ Να εξοικειωθούν με τα τμήματα του εσωτερικού του «κουτιού» ενός Η/Υ.
- ✓ Να αναγνωρίζουν τις συσκευές του εσωτερικού του Η/Υ.

Ικανότητες :

- ✓ Να διαμορφώσουν άποψη για τη χρησιμότητα των ΤΠΕ.
- ✓ Να κρίνουν πως μπορούν να χρησιμεύσουν οι ΤΠΕ στον καθένα ξεχωριστά.
- ✓ Να αναγνωρίζουν τα συστατικά μέρη του εσωτερικού ενός Η/Υ.
- ✓ Να διακρίνουν τους ρόλους των τμημάτων του εσωτερικού ενός Η/Υ.

Στάσεις :

- ✓ Να εξοικειωθούν με τις υπηρεσίες των ΤΠΕ.
- ✓ Να προσανατολιστούν στη χρήση ΤΠΕ για εξοικονόμηση χρόνου.
- ✓ Να παρακινήθούν να ανακαλύψουν τις δυνατότητες των ΤΠΕ.
- ✓ Να απομυθοποιήσουν το εσωτερικό του Η/Υ και να αρθούν οι φόβοι σχετικά με την πρόσβασή τους σε αυτό.
- ✓ Να έχουν τη συνείδηση του ρόλου των συστατικών μερών του εσωτερικού ενός Η/Υ.

Θέματα (Υποενότητες) Μικροδιδασκαλίας 20'

ΘΕΜΑΤΑ (Υποενότητες)	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΟΣ (σε λεπτά)	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑ
1. Σύνδεση με προηγούμενη ενότητα, παρουσίαση στόχων της παρούσας.	2'	Εισήγηση	
2. Η χρησιμότητα των ΤΠΕ στην καθημερινότητά μας. (εισαγωγικά)	4'	Εισήγηση, Παραλλαγή του καταιγισμού ιδεών, Εισήγηση	Χρήση από τους εκπαιδευόμενους του έντυπου υλικού που έχει διανεμηθεί πριν εισέλθουν στην αίθουσα και έχει τοποθετηθεί μπροστά τους χωρίς να επιτρέπεται να το δουν εκ των προτέρων.
3. Το υλικό (hardware) του Η/Υ και το εσωτερικό του «κουτιού» του Η/Υ .	9'	Εισήγηση, Επίδειξη, Παιχνίδι ρόλων, Ερωτήσεις – Απαντήσεις αν υπάρξουν	Ηλεκτρονικό διαφανοσκόπιο (προτζέκτορας), μητρική πλακέτα, κάρτα γραφικών, κάρτα επέκτασης και άλλα συστατικά μέρη του Η/Υ.
4. Οι περιφερειακές συσκευές. (εισαγωγικά)	3'	Εισήγηση, Επίδειξη	Ηλεκτρονικό διαφανοσκόπιο (προτζέκτορας)
5. Επίλογος, σύνδεση με την επόμενη διδακτική ώρα.	2'	Εισήγηση, Ερωτήσεις – Απαντήσεις αν υπάρξουν	

Γιατί επιλέξατε τις συγκεκριμένες εκπαιδευτικές τεχνικές για κάθε θέμα ;

Θέμα 1' (2')

Το θέμα έχει εισαγωγικό χαρακτήρα με στόχο να συνδέσει την ενότητα με τους γενικότερους στόχους που τέθηκαν γενικά, σε σχέση με το πρόγραμμα κατάρτισης στην προηγούμενη διδακτική ώρα. Έχει στόχο να αναφερθούν γενικές παραδοχές της εποχής, σχετικά με το φόβο επαφής με τις νέες τεχνολογίες και ιδιαίτερα με τα συστατικά μέρη ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή. Η σύντομη εισήγηση του εκπαιδευτή παρουσιάζει το στόχο της παρούσας ενότητας και της τρέχουσας διδακτικής ώρας και έχει επεξηγηματικό χαρακτήρα σχετικά με τη διαδικασία που ακολουθεί.

Θέμα 2' (4')

Επιλέγεται η χρησιμοποίηση μιας παραλλαγής του καταιγισμού ιδεών καθώς οι εκπαιδευόμενοι αλληλεπιδρούν με το έντυπο υλικό που βρίσκεται μπροστά τους, και απαντούν στην ερώτηση που είναι τυπωμένη στο χαρτί με το πρώτο πράγμα που θα τους έρθει στο μυαλό. Η εισήγηση που προηγείται έχει στόχο να προϊδεάσει τους εκπαιδευόμενους σχετικά με τη χρησιμότητα των ΤΠΕ και εκείνη που ακολουθεί της διαδικασίας του καταιγισμού ιδεών, να εξηγήσει σύντομα και αποσπασματικά ότι όλα όσα αναφέρθηκαν μπορούν να γίνουν με τη χρήση ΤΠΕ. Η αναλυτική προσέγγιση και επεξήγηση των θεμάτων που προκύπτουν θα γίνει σε επόμενες ενότητες και η εισήγηση έχει ως επιπλέον στόχο να κεντρίσει το ενδιαφέρον των εκπαιδευομένων για όσα θα επακολουθήσουν.

Θέμα 3' (9')

Το θέμα αυτό αποτελεί την «καρδιά» της μικροδιδασκαλίας. Επιλέχθηκε ως πρώτη τεχνική η εισήγηση για λόγους επεξήγησης της διαδικασίας του παιχνιδιού ρόλων. Στη συνέχεια ακολουθεί το παιχνίδι ρόλων σε συνδυασμό με την επίδειξη, καθώς οι εκπαιδευόμενοι αλληλεπιδρούν με τα μέρη του εσωτερικού του «κουτιού» του Η/Υ τα οποία βρίσκονται πάνω στον πάγκο επίδειξης, ενώ την ίδια ώρα ο εκπαιδευτής δείχνει στο ηλεκτρονικό διαφανοσκόπιο τα μέρη αυτά και επεξηγεί σύντομα το ρόλο τους. Οι εκπαιδευόμενοι κρατούν από ένα κομμάτι υλικού που τους έχει προηγουμένως διανεμηθεί και καλούνται να βρουν τη θέση του πάνω στη μητρική πλακέτα με τη διακριτική βοήθεια του εκπαιδευτή. Προς το τέλος του θέματος ενδεχομένως να προκύψουν κάποιες ερωτήσεις από τους εκπαιδευόμενους και για το λόγο αυτό έχει προβλεφθεί ένα μικρό χρονικό διάστημα.

Θέμα 4' (3')

Εδώ επιλέγεται η εισήγηση και η επίδειξη καθώς το θέμα θα αποτελέσει αργότερα ξεχωριστή ενότητα και εδώ γίνονται εισαγωγικές αναφορές. Συνοδεία της εισηγήσεως γίνεται επίδειξη περιφερειακών συσκευών στο ηλεκτρονικό διαφανοσκόπιο και οι εκπαιδευόμενοι αποκτούν μια πρώτη ιδέα και επαφή με τις περιφερειακές συσκευές.

Θέμα 5' (2')

Στο σημείο αυτό γίνεται ο επίλογος που με τη χρήση της εισήγησης περιλαμβάνει μια μικρή ανακεφαλαίωση, μια περίληψη των όσων προηγήθηκαν και την σύντομη προετοιμασία τόσο για την επόμενη διδακτική ώρα όσο και για το διάστημα που έπεται της μικροδιδασκαλίας των 20 λεπτών. Και εδώ προβλέπεται ένα μικρό χρονικό διάστημα για ερωτήσεις που πιθανώς να προκύψουν.

Γιατί επιλέξατε τα συγκεκριμένα εκπαιδευτικά μέσα για κάθε θέμα ;

Θέμα 2' (4')

Κατά τη διάρκεια του 2^{ου} θέματος θα εξεταστούν και θα χρησιμοποιηθούν οι ερωτήσεις που θα έχουν εκ των προτέρων διανεμηθεί στους εκπαιδευόμενους, αποτελώντας τον οδηγό που θα κατευθύνει τον καταιγισμό ιδεών. Κάθε εκπαιδευόμενος έχει μπροστά του μια σελίδα στην οποία υπάρχει μια ερώτηση. Η ερώτηση δεν είναι φανερή εκ προοιμίου αλλά ο κάθε εκπαιδευόμενος με τη σειρά του, γυρίζει τη σελίδα, διαβάζει δυνατά την ερώτηση και απαντά με το πρώτο πράγμα που του έρθει στο μυαλό. Το χαρτί αποτελεί ένα χειροπιαστό μέσο, αποδεικτό σε κάθε εκπαιδευτική διαδικασία και η «κρυφή» ερώτηση διεγείρει το ενδιαφέρον και την προσμονή των εκπαιδευόμενων, αποτελώντας ένα αναπάντεχο στοιχείο της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η όλη διεξαγωγή του θέματος ενισχύει τη συμμετοχή των εκπαιδευομένων και έχει στόχο να δημιουργήσει ερωτηματικά, γόνιμο προβληματισμό ενώ από πλευράς εκπαιδευτή κρύβει μια κατευθυντήρια γραμμή σε όσα θέλει να πραγματοποιεί κατά την εκπαιδευτική διαδικασία. Οι εκπαιδευόμενοι με τη σειρά τους αλληλεπιδρούν με την ερώτηση που βρίσκουν μπροστά τους, αλλά και με

εκείνες των συναδέλφων τους, τις επεξεργάζονται υποσυνείδητα και τους δημιουργείται η προσδοκία ότι θα αποκτήσουν τη γνώση για να επιτελέσουν τα όσα λέγονται στις ερωτήσεις με τη χρήση των ΤΠΕ.

Θέμα 3' (9')

Πρόκειται για το πιο πλούσιο θέμα από άποψη εκπαιδευτικών μέσων. Εδώ ο συνδυασμός των ηλεκτρονικών διαφανειών, με την φυσική επαφή των εκπαιδευομένων με διάφορα υλικά μέρη του εσωτερικού ενός Η/Υ, μεγιστοποιούν την ικανότητα μάθησης. Η διδασκαλία δεν περιορίζεται στην εισήγηση ή την επίδειξη αλλά οι εκπαιδευόμενοι κρατούν στα χέρια τους μέρη ενός Η/Υ και καλούνται να τα συνδέσουν με τη μητρική πλακέτα. Το παιχνίδι ρόλων καθιστά ευχάριστη την όλη διαδικασία καθώς ο εκπαιδευτής κάνει την εισήγησή του, χρησιμοποιώντας τον προτζέκτορα. Τα υλικά έχουν μοιραστεί προηγουμένως στους εκπαιδευόμενους και κατά τη ροή της εισήγησης καλούνται, όταν ακουστεί το όνομα του στοιχείου που κρατούν, να πάνε στον πάγκο επίδειξης και να προσπαθήσουν να το συνδέσουν με τη μητρική πλακέτα στο σωστό σημείο. Ο εκπαιδευτής παράλληλα μιλά για το ρόλο του αντικειμένου που κρατά ο εκπαιδευόμενος και αν χρειαστεί τον βοηθά να το τοποθετήσει σωστά. Με τον τρόπο αυτό οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν ενεργά στο μάθημα και αλληλεπιδρούν με τα κομμάτια του Η/Υ. Δεν υπάρχει απλή θεωρητική προσέγγιση αλλά πρωτογενής πρακτική εφαρμογή και προσωπική επαφή με τα αντικείμενα, γεγονότα που εξασφαλίζουν μεγάλο βαθμό κατανόησης από τους εκπαιδευόμενους σε σχέση με όσα ακούν. Το τρίπτυχο ακούω – βλέπω – εφαρμόζω εγγυάται την επιτυχία της διαδικασίας και την ανάπτυξη εξαιρετικά γόνιμου μαθησιακού κλίματος, επιφέροντας την ικανοποίηση στον εκπαιδευόμενο ότι όσα άκουσε, τα εφάρμοσε ταυτόχρονα και τα έκανε πραγματικά κτήμα του.

Θέμα 4' (3')

Στο θέμα αυτό ο σκοπός είναι μια σύντομη αναφορά στις περιφερειακές συσκευές. Το πλήθος αυτών, αλλά και η ευρεία γκάμα τους, δεν επιτρέπουν σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα την φυσική επίδειξή τους (ο εκπαιδευτής μπορεί να δείξει κάποιες από αυτές τις συσκευές, αν υπάρχουν εγκατεστημένες μέσα στη αίθουσα όπου γίνεται η διδασκαλία, όπως είναι ένας εκτυπωτής για παράδειγμα.). Η εισαγωγική υφή του θέματος έχει στόχο να προετοιμάσει την επόμενη διδακτική ώρα, όπου θα αναλυθούν οι περιφερειακές συσκευές και ο ρόλος τους διεξοδικά. Συνεπώς ο εκπαιδευτής δείχνει μερικές από αυτές σε ηλεκτρονικές διαφάνειες, ενώ σίγουρα οι εκπαιδευόμενοι θα αναγνωρίσουν στις διαφάνειες συσκευές τις οποίες βλέπουν γύρω τους καθημερινά.

Θέμα Γ : « Ανάλυση εκπαιδευτικού περιστατικού »

Μελέτη περιστατικού 1, παραρτήματος 1 του κεφαλαίου 3

Το περιστατικό που μελετούμε λαμβάνει χώρα κατά την εναρκτήρια συνάντηση ενός προγράμματος εκπαίδευσης εκπαιδευτών μιας τράπεζας.

Εκ πρώτης όψεως και με μια πρώτη ανάγνωση του περιστατικού, είναι προφανές ότι κάτι δεν λειτούργησε σωστά στην όλη διαδικασία, λαμβάνοντας υπόψη μας, βέβαια, όσα έχουμε πλέον κατανοήσει σχετικά με τις εκπαιδευτικές τεχνικές και τις απαιτήσεις της εναρκτήριας συνάντησης ενός προγράμματος εκπαίδευσης.

Θα προσπαθήσουμε να τοποθετήσουμε τους εαυτούς μας στη θέση του εκπαιδευτή που περιγράφεται στο περιστατικό αυτό και να κάνουμε μια αυτοκριτική σχετικά με όσα συνέβησαν. Αυτή ακριβώς η κίνηση θα μας δώσει μια πιο υπεύθυνη στάση απέναντι στο περιστατικό, καθώς θα μας κάνει πιο αντικειμενικούς και όχι απλούς κριτές μιας δεδομένης κατάστασης.

Άλλωστε το περιστατικό αυτό θα μπορούσε να συμβεί στον καθένα από εμάς αφού δεν περιγράφεται μια ακραία περίπτωση. Τολμώ να πω, για να είμαι ειλικρινής, ότι ίσως αποτελεί τη συνήθη εικόνα μιας εναρκτήριας συνάντησης απαλλαγμένης από την ανάγκη περιγραφής του ιδανικού έτσι όπως εμφανίζεται η εναρκτήρια συνάντηση στη βιβλιογραφία.

Είναι κοινή διαπίστωση ότι η εκπαίδευση είναι ένας τομέας όπου αλληλεπιδραστικά συμμετέχουν πολλοί παράγοντες και κυρίως ξεχωριστές προσωπικότητες. Αυτό είναι ακόμη πιο έντονο όταν μιλάμε για εκπαίδευση εκπαιδευτών όπου είναι φυσικό να υπάρχει ένα υψηλότερο επίπεδο κριτικής διάθεσης απέναντι στον εκπαιδευτή ή ακόμη και αμηχανίας που προέρχεται από τη διαπίστωση και τον εντοπισμό όλων όσων εφαρμόζει ο εκπαιδευτής και δεν σκεφτήκαμε εμείς να εφαρμόσουμε στο παρελθόν ως εκπαιδευτές. Όσο και αν προσπαθήσει κάποιος να το αποφύγει, η ανταγωνιστικότητα είναι φυσικό επακόλουθο ειδικά σε περιπτώσεις ανθρώπων που είναι σχετικοί με το υπό διδασκαλία αντικείμενο που πιθανώς θεωρούν εαυτούς ως ιδανικούς εκπαιδευτές !

Παίρνοντας λοιπόν το ρόλο του περιγραφόμενου εκπαιδευτή και προβαίνοντας στο σχολιασμό των όσων συνέβησαν κατά τη διάρκεια του περιστατικού, θα προσπαθήσω να εντοπίσω αρχικά τι έπραξα σωστά και που έκανα λάθος, ώστε να εντοπίσω σε ποια σημεία θα μπορούσα να είχα μια διαφορετική και πιο αποτελεσματική πολιτική και προσέγγιση.

Ξεκινώντας από τα θετικά στοιχεία, θα σημειώνα ότι προσπάθησα να αφουγκραστώ το κλίμα της ομάδας και ότι ήμουν αρκετά ανοιχτός στους προβληματισμούς που τέθηκαν από τα μέλη της ομάδας. Με διάθεση για συζήτηση και διπλωματία αντιμετώπισα τις ξεχωριστές προσωπικότητες που εμφανίστηκαν κατά τη διάρκεια του περιστατικού και εντόπισα τις ιδιαιτερότητές τους.

Ήμουν επαρκώς αναλυτικός ως προς τη σκοπιμότητα της βιντεοσκόπησης και ως προς την αυτοπαρουσίασή μου στην ομάδα. Προσπάθησα να μην είμαι προσβλητικός απέναντι σε κανένα μέλος της ομάδας και σε σημεία αμηχανίας επιχείρησα με χιούμορ να ξεπεράσω τις διάφορες καταστάσεις. Γενικά, προσπάθησα να είμαι επεξηγηματικός ως προς τη σκοπιμότητα διάφορων διαδικασιών όπως είναι ο διαχωρισμός των μελών σε δυάδες και επεδίωξα να ανταπεξέλθω σε αναπάντεχα περιστατικά που συνέβησαν.

Αμιγώς ως προς την εκπαιδευτική διαδικασία, ακολούθησα τις τεχνικές της εισήγησης (για την παρουσίασή μου), της συζήτησης (που προήλθε από τα ερωτήματα των εκπαιδευομένων) και ξεκίνησα τη διαδικασία των συνεντεύξεων συγκροτώντας δυάδες ανάμεσα στην ομάδα ώστε να γίνει μια παρουσίαση των μελών της.

Από την άλλη πλευρά, εντοπίζω ότι ίσως δεν έπρεπε να πω τόσα πολλά σχετικά με τον εαυτό μου και την επαγγελματική μου δραστηριότητα, ότι ίσως δεν θα έπρεπε να δεχθώ τόσες διακοπές από παρεμβάσεις των εκπαιδευομένων και να μην δώσω τόση έκταση στη συζήτηση σχετικά με το *air condition*.

Επιπλέον, θα έπρεπε να μιλήσω περισσότερο για το πρόγραμμα εκπαίδευσης και τη διαδικασία που θα ακολουθήσει κατά τη διάρκειά του, καθώς και για τους εκπαιδευτικούς στόχους που έχει το πρόγραμμα.

Γενικά θα έπρεπε να είχα μελετήσει περισσότερο το προφίλ των εκπαιδευομένων και να είχα καταρτίσει έναν πιο πλήρη και «σφιχτό» σχεδιασμό της εναρκτήριας συνάντησης. Ένας πιο «δεμένος» ρυθμός ίσως να απέτρεπε τον εκτροχιασμό της συζητήσεως σε παράπλευρα θέματα, ενώ θα έπρεπε να εξαρχής να ζητήσω την άδεια της ομάδας σχετικά με τη βιντεοσκόπηση και όχι να το παρουσιάσω σαν κάτι τετελεσμένο. Μέσα από τη σχετική συζήτηση και την «έξυπνη» παρουσίαση της ωφελιμότητας της βιντεοσκόπησης θα απέφευγα ολόκληρη τη συζήτηση που προέκυψε και αποπροσανατόλισε τελικά την ομάδα (Jarvis P., 2003, σ. 171). Το ίδιο ισχύει και για τις ανούσιες – επί του πρακτέου – λεπτομέρειες που ανέφερα σχετικά με την επαγγελματική μου δραστηριότητα, οι οποίες έδωσαν το έναυσμα για μια συζήτηση πέρα από το στόχο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Αναλύοντας περισσότερο το περιστατικό, και αντιμετωπίζοντάς το με μια πιο ουδέτερη ματιά, διαπιστώνουμε ότι γενικά δεν επιτεύχθηκε η δημιουργία συνοχής στην ομάδα και σε αυτό συνέβαλαν οι συχνές διακοπές, οι συζητήσεις άσχετων θεμάτων, η υπερβολική ανεκτικότητα του εκπαιδευτή η οποία ενδεχομένως προέρχεται από τη μη σωστή προετοιμασία του.

Όπως αναφέρει και ο ίδιος, η διαδικασία δεν γίνεται πρώτη φορά αλλά έχει προηγηθεί μια μακρά σειρά ιδίων σεμιναρίων. Συνεπώς, δεν επιτρέπεται η τόση ελαστικότητα ως προς τη διαδικασία της εναρκτήριας συνάντησης, που μάλλον προέρχεται από την έλλειψη μελέτης της ανατροφοδότησης των προηγούμενων σεμιναρίων. Ο εκπαιδευτής δεν επεδίωξε τη δημιουργία ομαδικού μαθησιακού κλίματος καθώς έδωσε μεγάλη έμφαση στις αναφορές σχετικά με «εγώ» του και λιγότερη στην ανάπτυξη και προώθηση του «εμείς». Η χαμηλή συνοχή μαρτυρείται από τη διάσπαση του ενδιαφέροντος της ομάδας σε διάφορα θέματα και σε μεμονωμένες παρεμβάσεις των εκπαιδευομένων οι οποίοι όσο πιο αποπροσανατολισμένοι είναι από το στόχο τους, τόσο περισσότερα πράγματα βρίσκουν που τους ενοχλούν και τόσο περισσότερο απασχολούνται με θέματα ανεξάρτητα με την εκπαιδευτική διαδικασία.

Η έλλειψη καθορισμού και εξήγησης τους στόχου της ομάδας, αυτομάτως αποτελεί την εξήγηση για τη μη δημιουργία ομαδικού πνεύματος, αφού αυτός καθαυτός ο στόχος αποτελεί λόγο σύστασης μιας ομάδας (Τόμος ΙΙΙ, Κεφ. 10, σ. 172). Αυτό το γεγονός εξηγεί και την αδυναμία του εκπαιδευτή να συντονίσει την ομάδα και να την οδηγήσει σε ένα γόνιμο μαθησιακό κλίμα.

Στο επίπεδο της συγκινησιακής ανάλυσης της ομάδας, πιθανώς λανθασμένα ο εκπαιδευτής θεώρησε ότι η ελεύθερη έκφραση προβληματισμών και απόψεων θα δημιουργούσε μια ευχάριστη ατμόσφαιρα στην ομάδα που θα μπορούσε να διευρύνει το πεδίο νέων γνώσεων (Τόμος ΙΙΙ, Κεφ. 10, σ. 190), αυτό όμως συμβαίνει στην περίπτωση έκφρασης θετικών συναισθημάτων και όχι προβληματισμών, που γεννούν αμφισβήτηση και ανούσιες απορίες. Είναι προφανές ότι δεν δημιουργήθηκε ένα φιλικό και γόνιμο κλίμα στην ομάδα και γι' αυτό φέρει ακέραια την ευθύνη ο εκπαιδευτής που δεν ήταν προετοιμασμένος να ανατρέψει και να αντιμετωπίσει αρνητικές παρεμβάσεις από μια μερίδα της εκπαιδευόμενης ομάδας. Είναι ίσως καλύτερα όταν ο εκπαιδευτής διαπιστώνει εκτροχιασμό ως προς τη συζήτηση να τη διακόπτει με εύσημο τρόπο, παρά να επιτρέπει την ανεξέλεγκτη διεξαγωγή της. Μια δομημένη κουβέντα όντως έχει να προσφέρει θετικά στο κλίμα της ομάδας και να συμβάλει στη διαμόρφωση κινήτρων και στην ενεργοποίηση των μελών της.

Επανερχόμενοι σε προηγούμενη αναφορά στην κριτική μας απέναντι στον εν λόγω εκπαιδευτή, διαπιστώνουμε και πρέπει να τονίσουμε την ανάγκη ενός καλύτερου σχεδιασμού, από την πλευρά του, της εναρκτήριας συνάντησης, καθώς και μια προσεκτική μελέτη της εικόνας των μελών της. Με δεδομένη τη συμμετοχή στο πρόγραμμα εκπαιδευτών, ο εκπαιδευτής πρέπει να γνωρίζει ότι οι εκπαιδευόμενοι θα διεκδικήσουν ρόλους μέσα στην ομάδα και θα υπάρχει ανταγωνισμός. Χρέος του είναι να εμφανιστεί προετοιμασμένος απέναντι σε τέτοιους ρόλους και να έχει την ικανότητα να διανείμει ρόλους σε μέλη της ομάδας που δεν δείχνουν να συμμετέχουν. Οφείλει να εργαστεί και να αναφερθεί σε όλους και να μην περιοριστεί στους 2-3 που παίρνουν το λόγο και διατυπώνουν προσωπικές απόψεις επιφέροντας κάποιες φορές ακόμα και τη δυσφορία κάποιων μελών της ομάδας.

Σε μια εναρκτήρια συνάντηση κεντρικό ρόλο πρέπει να έχει η ανάδειξη του στόχου και ο καθορισμός των όρων μέσω των οποίων αυτός θα επιτευχθεί. Μέρος της ευθύνης του εκπαιδευτή, είναι και η σωστή διαμόρφωση του χώρου από κάθε άποψη (ακόμη ενδεχομένως και της θερμοκρασίας) καθότι ουσιαστικά ο εκπαιδευτής αντιμετωπίζεται από τους εκπαιδευόμενους ως «οικοδεσπότης» (Τόμος ΙΙΙ, Κεφ. 10, σ. 208). Πολλές φορές βέβαια ο εκπαιδευτής έχει να αντιμετωπίσει προβλήματα που ξεφεύγουν από το δικό του πλαίσιο ευθύνης, οπότε τότε οφείλει να είναι ειλικρινής με τους εκπαιδευόμενους και με ευγενικό τρόπο να ζητήσει την κατανόησή τους και να τους παροτρύνει να κάνουν μια υποχώρηση προβάλλοντας ως πιο σημαντικό την επίτευξη του στόχου με τις υπάρχουσες συνθήκες έναντι των διάφορων διευκολύνσεων που θα ήταν επιθυμητές από όλους. Για να γίνει όμως αυτό ο εκπαιδευτής θα πρέπει να έχει εμψύσει εκ των προτέρων και επιτυχημένα το όραμα του στόχου στην ομάδα.

Κλείνοντας, πρέπει να τονίσουμε ότι τις περισσότερες φορές η θεωρία απέχει από την πράξη, όμως η θεωρητική προσέγγιση των πραγμάτων μας εφοδιάζει με εργαλεία και πρακτικές αντιμετώπισης καταστάσεων κατά τη διάρκεια μιας εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Όπως έγινε κατανοητό και από την ανάλυση του παραπάνω περιστατικού η αξιολόγηση κάθε εκπαιδευτικής διαδικασίας και η αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτή, μας εφοδιάζουν με εμπειρία και σημαντικές πληροφορίες ώστε να μην επαναλαμβάνονται λάθη και παραλείψεις που οδηγούν στον αποπροσανατολισμό των ομάδων και την αποδόμησή τους. Δεν πρέπει να έχουμε τη διάθεση να αγγίζουμε ως εκπαιδευτές την τελειότητα (κάτι τέτοιο είναι μάλλον αλαζονικό) αλλά πρέπει να έχουμε την προσδοκία κάθε εκπαιδευτική μας δραστηριότητα να είναι καλύτερη από την προηγούμενη.

~ Τέλος ~

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

- Noye D., Piveteau J., Πρακτικός οδηγός του εκπαιδευτή, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα, 1999 (1^η εκδ.).
- Jarvis P., Συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση - Θεωρία και πράξη, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα, 2004.
- Rogers Al., Η εκπαίδευση Ενηλίκων, εκδ. Μεταίχμιο, Αθήνα 1999 (1^η εκδ.)
- Εκπαιδευτικό υλικό για τους εκπαιδευτές θεωρητικής κατάρτισης, Τόμος Ι.
- Εκπαιδευτικό υλικό για τους εκπαιδευτές θεωρητικής κατάρτισης, Τόμος ΙΙΙ.

Λίστα Εικόνων

1. Εικ. 1 Θεματικές ενότητες προγράμματος κατάρτισης, σ. 1
2. Εικ. 2 Υποενότητες της Διδακτικής Ενότητας «Εισαγωγή στους Η/Υ», σ. 9
3. Εικ. 3 Επιλογές εφαρμογής Δ.Ε.Λ.Υ.Σ, σ. 14
4. Εικ. 4 Οθόνη εικονικού εργαστηρίου 1, σ. 15
5. Εικ. 5 Οθόνη εικονικού εργαστηρίου 2, σ. 15

Λίστα Πινάκων

1. Πιν. 1 Εκπαιδευτικοί στόχοι σε επίπεδο γνώσεων, σ. 7
2. Πιν. 2 Εκπαιδευτικοί στόχοι σε επίπεδο δεξιοτήτων, σ. 8
3. Πιν. 3 Εκπαιδευτικοί στόχοι σε επίπεδο στάσεων, σ. 8